

BISERIC'A si SCOL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literaria si economica.

Ese o data in septemana: Duminec'a.

Pretiuu abonamentulu:		Pretiuu insertiuniloru:		Correspondintiele sè se adreseze Redactiune dela „BISERIC'A si SCOL'A“ in Aradu, la institutu pedagogicu-teologicu, éra banii la secretariatulu consistoriului romanu ortodoxu din Aradu.
Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . .	5 fl. — cr.	Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu	cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte	
„ „ „ „ 1/2 anu . . .	2 „ 50 „		4 fl. si mai sus 5 fl. v. a.	
Pentru Romani'a si strainetate pe anu .	7 „ — „			
„ „ „ „ 1/2 „ „ 3 „	50 „			

Copi'a cerculariului metropolitanu ca- tra tóte consistoriele eparchiali.

Nr. 161. Metr.

Escelenti'a Sa domnulu ministru reg. ung. de culte si instructiune publica, cu privire la convocarea congresului nostru nationalu bisericescu pe ¹⁶/₂₈ a lunei curinti, efectuita prin literele mele din 20 Septembrie a. c. Nr. 146 Metr. a aflatu: cà modulu urmatu aiciia pentru aducerea acestei convocari la preainalta cunoscintia a Maiestatei Sale ces. si apost. regesci, nu ar corespunde dispușetiuniloru din Art. IX. alu legiloru din 1868. si normeloru cuprinse in statutulu nostru organicu; de acea prin ordinulu emisu sub 16 Octobre nou, a. c. Nr. 26,156 m'a poftitu, ca convocarea congresului se o suspindu pana candu de aci nainte se va face aretare la Maiestatea Sa si va urmá preanalt'a resolutiune.

In urmarea acestui ordinu ministerialu, in ceea ce privesce terminulu de mai susu alu intrunirei congresului nostru ordinariu, me aflu necesitatu a amená deschiderea aceluasi congresu pana la unu altu timpu, care se va defige mai apoi si se va face pe calea sa cunoscutu tuturoru celoru interesati; rezervandu-mi a justificá la locul se procedur'a urmata din partea mea.

Recercu asia dar' pre Venerabilulu Consistoriu, se binevoiesea a notificá cu tóta grabirea acést'a amenare deputatiloru congresuali alesi in cercurile de acolo; adaugu totodata: cà precátu regretu acést'a pierde a rendului prescisu in statutulu organicu: pre atát'a me aflu resolutu a-mi pune in lucrare tóte poterile spre a ferí biseric'a de ori-ce dauna din acestu incidinte.

Sibiiu, 8 Octobre, 1877.

Mironu Romanul m. p.
metropolitanu.

Congresulu interdisu!

In numerulu 37 alu fóiei nóstre publicaramu literele pastorale ale Inaltu Preasantitulu nostru Metropolitanu, pentru conchiamarea congresului bisericescu in sesiune ordinaria, ér in numerulu de facia publicamu interdictulu intrunirei congresului! Cum? si deunde acésta metamorfosare monstruosa? Éca ni-o spune Preasantitulu metropolitanu in cerculariulu seu: ministru reg. ung. de culte si instructiune publica . . . . . a aflatu cà procederea urmata in convocarea congresului nu corespunde dispușetiuniloru legeri si normeloru cuprinse in statutulu organicu; de aceea **ordina** a se suspindetienerea congresului.

Nu e casulu d'antaiu acést'a, candu guvernulu, cu tóta autonomi'a, ce ni-o garantéza statutulu organicu, si-permite amesteculu in afacerile bisericeii, violandu insusi legea santionata de monarchulu; este in sa unu casu de totu strasnicu si ne mai pomenitu in analele sinodalitatii nóstre! Am vediutu ca guvernulu se ni aléga directu séu indirectu metropolitanu si episcopi, in sa mania lui in usurparea dreptulu ce ni-lu acorda legea de statu pentru intrunirile religioze, nu éra in ca bine cunoscuta.

Statutulu organicu alu bisericeii nóstre reguléza in modu determinatu intrunirea congresului la fia care trei ani. In §. 152 elu dice. „Congresulu se va convocá ordinariu la trei ani odata si adeca totu de una pre ¹/₁₃ octobree a anului antaiu dupa alegerea deputatiloru, éra cerendu necesitatea si mai adeseori.“ Asia vorbesce legea, si ea vorbesce fórte eloquentu, cátu togmai in punctulu acést'a n'are trebuintia d'a fi comentata. Adeveratu cà paragrafulu 151 din „stat org.“ conformu dreptulu de suprem'a inspectiune, legiuesce a se face in sciintiare Maiestatii Sale, monarchului, despre convocarea congresului, dar acést'a nu preiudeca de feliu paragrafulu 152, dupa ce incunoscintierea s'a facutu odata. Invederatu cà ordinulu mi-

nistrului ungaru este violarea flagranta a dreptului si autonomiei noastre bisericesci, castigata abia cu mari sacrificie!

Ce va fi indemuatu pe domnulu ministru se publice astfelu de ordinu violentu? O scapara de forma in convocarea congresului, precum se dice? séu are elu vre-unu motivu secretu, precumu se crede? Siguramente nu scimu. Totusi, se pare, nu ratacim daca vom relevá secretulu interdictului ministerialu in pánic'a, ce-a intratu in magiarismu cu resbelulu orientalu. Guvernulu magiaru vede in popórele nemagiare din patria numai conspiratori si revoltanti contra inregitatiei statului; astfelu intimidatu, elu cauta se impedece cu ori ce pretiu adunarile si celea mai nevinovate, ca nu cumva romanii coadunati pentru alte scopuri, se tiese vre unu planu secretu, cu scopuri politice mai inalte. Daca interdictulu ministrului se întemeieza pe consideratiuni d'acestea, atunci noi trebuie se deplangemu si pe cei paralisati in scopurile loru prin dispusetiunea proibitiva, si pe cei vatamati in patriotismulu loru! Altfelu, martirisimu sírceru, nu întielegemu leialitatea poporului romanu, laudata de monarchulu, si patriotismulu prelatiloru nostri doveditu totdeuna in faci'a guvernului magiaru.

Dar se lasamu la o parte ratiunea faptului si se luamu in privire faptululu golu. Ce e de facutu in situatiunea critica creata bisericeii prin ingerinti'a guvernului? In cerculariulu seu, Preasantitulu Metropolitu, dechiara cá, e resolutu a-si pune in lucrare tóte poterile spre a ferí biserice'a de ori-ce dauna din acestu incidentu. E laudabila acésta resolutiune pastoralá, si unu arhieru si pastoriu alu bisericeii nu póte fi mai sublimu decâtu imitandu pe arhieru celu mare, pazindu si aparendu cu fidelitate mostenirea, ce i-a lasatu, biserice'a crestina. Se pare insa, cá o pasire seriósa din partea Preasantitului Metropolitu a intardiatu; pedec'a pusa de guvernulu la intrunirea congresului este o dauna ireparabila, cáci este o vatamare de dreptu; vatamare de dreptu si totusi nu avemu cuventu de a-o protestá! Unu protestu de gravitate si consideratiune, lu-póte face singuru congresulu, dara numai pe temeulu statutului, apoi daca noi ne-am abatutu dela statutu, cum vom reprosiá atunci abaterea guvernului? Cu intrevenirea autoritatii, de care Inaltu Preasanti'a Sa se bucura in sferelu mai inalte, nu ne indoimu, ar fi potutu delaturá pericolulu venitu asupra nostra, si congresulu nu erá impedeatu in activitatea sa. Noi credemu cá defectele formali, la cari se provóca ministrulu, sunt numai pretestu, erá insa bine daca nu-i-se dá ansa, ca se provóce la atari defecte.

Ierarchi'a bisericeii serbesci face propaganda pronunziata pentru a-si asigurá sórtea monastiriloru, éra ierarchi'a bisericeii noastre stá in nelucrare. Delegatiunea dórme. Congresulu nu se intrunesc. Tóte mergu anapoda la noi! Pana candu totu asia?

Érasi agitatiunile Serbiloru pentru manastirea Hodosiu-Bodrogu.

Press'a serbéscá din di in di si-incórdá totu mai tare poterile in agitarea poporului serbescu asupra patriarchului si episcopiloru loru, provocandu-i se li arete, cum stau cu manastirea Hodosiuului infintiata de Iacscii?

O corespondintia aparuta in foia „Srbeschi Narod“ No. 67. vestesce cá multu meritatu Archimandritu Corneliu Zsivcovicu nascutu in Dalea a reposatu. Autoriulu corespondintiei, de si n'ar dorí ca vestea se fia adevérata, totusi, dice elu, mi-servece de privilegiu bunu ca se întrebamu de starea manastirei lui Iacscii, sub acui jurisdictiune stá acea manastire, si óre acea manastire de dreptu este si astadi sub Metropolia si patriarchi'a serbéscá?

Noi si astadi ne aducemu bine aminte, continua corespondintele, despre dispusetiunile luate de catra deputatii congresuali dela anii 1864—1865. candu erá se se hotarésca, subordinarea manastirei Hodosiuului la metropoli'a romana, respective la dieces'a Aradului. Romanii au cerut'o si Serbii au refusatú cerea loru. Astfelu cestiunea despre manastirea Hodosiuului, a remasu si pana astadi neresolvita.

Dupa dreptu se cuvinea ca manastirea Hodosiuului se remana pana la total'a despartire in manile metropoliei serbesci precum a fostu si mai nainte. Daca intru adevéru este asia precumu ar fi trebuitu se fie? — Noi nu scimu! — Implinesce metropolia serbéscá hotaririle Congresului loru in acestu respectu si pórtá ea socoteala despre manastire? nici acést'a nu scimu: noi numai aceea scimu, cá manastirea Hodosiuului o vedemu in sematismulu Monarchiei Austro-Unguresci din anulu 1877, la pagin'a 825. apartienenta la dieces'a Aradului, respective la Metropolia romaniloru; scie despre acést'a Metropolitulu si membrii Congresului nostru bisericescu, dice corespondintele, si facut'au ei pasii cuvinciosi pentru vate-marea de dreptu? nici acést'a nu ni e cunoscutu, noi scimu numai principiulu juridicu, ce suna „Vigilantibus jure.“

In urmarea corespondintiei de facia si acelorú precedentu mentionate in nr. 37 alu „Bis. si Scol.“ Santienia Sa patriarchulu serbiloru Procopie Ivacicovicu a si trimisu unu cerculariu la toti Episcopii sei sufragani se-si dee parerile loru despre manastirea de sub întrebare. Candu capii bisericeii serbesci sunt provocati se-si dee opiniunile loru, pentru a-se pregati unu actu importantu in caus'a manastirei controversate, ce va fi supusu deliberariloru Congresului serbescu din primaver'a viitóre — nu avemu cuvinte indestulitóre pentru a trage atentiunea capiloru bisericeii noastre, si in specialu atentiunea maritului congresu nationale bisericescu *) asupra cestiunei monastiriloru, si anumitu a manastirei Hodosiuului. Pentru cá din corespondinti'a din „Srbeschi Narod“ totu omulu póte vedé cumca serbii in tóte partile cércá mijlóce pentru a provóca si a imboldí pe capii loru bisericesci ca se raclame acésta Manastire.

— e. —

*) Congresulu deja e interdisu.

Crearea și dezvoltarea spirituală primitivă a omenirii.

VII.

Rasele africane în migrațiunea lor spre est au ajuns mai întâi în Indi'a, unde și-asiediara primele colonii. Cunoștințele despre selbataci'a Indiei sudice ni-areta, că aici nu numai că se afla toată evoluțiunile din rasele Negrilor, ei și urme din rasele superioare egipto-semitice. Pre aici **dar** au existat aceleși elemente ca și în Egipt, prin urmare cauze egale au produs acțiuni egale. Probabilu înse că Egiptul a stat înse mai înainte în atingere cu Indi'a, de unde cultur'a sinonimă în ambele țări, asi'a cătu soldatii indieni strepusi fiindu în Egipt crediura că se afla ia țier'a lor, vedindu ruinele templelor miraculoase. Pre langa sinonimitatea edificiilor mai aflăm în Indi'a și bas'a instituțiilor sociale ca în Egipt, aflăm acele patru caste și multe altele, care erau împreunate nemidlocitu în aceste. Amu putea susținea deci chiaru asi'a de bine, că Indi'a și-a stralantatu cultur'a în Egipt și nu Egiptul în Indi'a; dar' în cele următorie vom vedea, că lucrul nu sta asi'a. Emigrațiunea Arianelor în țările riului Ganges probabilu că s'a intemplantu mai înainte de cătu în Iran; dar mai târziu la nici unu casu; prin urmare potemu presupune, că sentimentele astufeliu despartite nu au diferitu multu în cultura, ma! afinitatea cea mare în limb'a zendiana și sanscrita ne îndreptătesc se susținemu, că mai înainte amendoue ramurile aceste au fostu împreunate și că au statu pe aceeași trepta. De aici urmăza, că Ariani nu au adusu cu sine în Indi'a nici o cultura materială, ci imbraciosiara pre ceea ce există dejă acolo, schimbându-o firesc după cum li-a convenitu mai bine; intru acest'a ne interesează foarte impregiurarea, că cultur'a indiana e amestecată. Înainte de cucerirea Arianelor se pare că și Indi'a a constat dintr'o multime de staturi mici, ca și Egiptul înainte de Menes, și că numai instituțiile sociale au formatu între densesle una legatură, de ora-ce mai preste totu loculu erau aceleși. Impregiurarea acest'a li-a usuratu arianelor cucerirea; acest'i'a începudu dela Pendsiab se virira pre incetulu în siesurile riului Ganges, și după lupte crancene, adese ori schimbătoare, și-castigara supremati'a numai după ce primira în sinulu lor ambele caste superioare. Indi'a și după cucerire remase desbinată în mai multe staturi, dar Ariani se estinsera totu mai departe, atâtu pre căi pacifice, câtu și prin războie; podeulu sudicu înse nu lu-potura subjugă de totu nici odată; acest'a remase și mai departe asilulu locuitorilor primitivi, dar și pre aici se retacira pucine elemente din limb'a sanscrită. Cultur'a Indiei trebuie se ni-o eugetăm în genere ca și pre cea egiptăna și dacă s'ar fi dezvoltatu mai departe în liniște, atunci de siguru ar fi trasu după sine și unitatea statului. Poporul sanscritu înse o împiedecă foarte, schimbându și influențându pretotindenea, până candu în fine însuși cădiu sub influenț'a elementelor străine. De aici ni-potemu esplică, de ce s'au nascutu mai multe religii și nu un'a; toate înse luara direcțiuni foarte varie, dar subsistara neconturbate până candu nu atacara rădăcinile organizațiunei sociale, adică împartirea în caste.

La Egipteni vedim ce basă simplă avăra instituțiile acele, cumu s'a pastratu conscientiositatea în căru cercu și ce moderatiune înteleptă circula prin toate afacerile statului. Ariani fura străini de toate aceste; instituțiunea de caste o acceptara și o susținura numai ca se domnăscă împreună cu domnitorii, și mai târziu și-o esplicara după modulu lor propriu; adevărat'a însemnată însă nu o cunoscura nici odată, asemenea li lipsi și înteleptiunea diplomatică a Egiptenilor; pe castele inferioare le-tractau fora nici o crutare, ceea ce documentăza pre deplinu, că nu densii inventara instituțiile aceste, de ora-ce totu ce e nenaturalu și neumanu isviresce din neprețerea

lucrului. Egiptenii au introdusu gruparea pre bas'a împărțirii lucrului și după capacitatea făcărui, și totu însuși eră stimat și ascurat; Indianii înse esplicara foarte reu codicele lui Menes, și de aici apoi instituțiile acele neratiunale. Referințele sociale ale Indianilor, de și erau ceva nemorale, în simplitatea lor nu ar fi potutu ajunge acolo, unde ajunsera, dacă nu s'ar fi intemplantu de siguru unu procesu spiritualu îndelungatu, despre care înse dorere că nu avem documente. Procesulu acest'a a favoritu foarte dezvoltarea spirituală, de ora-ce prin amestecare ambele elemente au datu de idei noi și aceste le împinteara se eugete după modulu cumu se le împreuneze cu ale lor. De aici se nascu apoi societăți mai mici cu diferite direcțiuni și aceste influențându spre oalța produsera erasi forme de totulu totu varie. Nici într'o țară din lume nu au eugetatu omeni mai multu ca în Indi'a despre cauză finală a tuturor lucrurilor, despre dezvoltarea, scopulu și capetulu lumii, precumu și alu tuturor lucrurilor terestre; dar nici nu a decursu mai în liniște eugetarea acest'a nicaire ca aici, unde se perfectiunase sistemulu de separare totală. Aici nu potemu strebate în labirintulu eugetatorilor indieni, pentru-că ni lipsescu mijloacele necesare; dar din cele ce le cunoscemu până acumu aflăm, că și aici există toate evoluțiunile, începudu dela emanatiunea dieității primitive a Egiptenilor până la dieulu celu personificatu alu Persilor. Dintre multele speculațiuni indiene, însemnămu aici următorii:

„Brahma, dieitatea primitivă, e creatorulu tuturor lucrurilor (dieulu primitiv alu Persilor); din eulu seu propriu se nascu mai întâi dumnedieulu lumii. Acest'a e una trinitate și consta din Brahma, creatorulu (nu corespunde pre deplinu lui Ormuzd), din Vishnu, susținătorulu și din Siva, risipitorulu (Sevec). Brahma a creatu mai întâi numai spirite pure, și înca mai multe milioane de specii mai înaltă seu mai de diosu, dar toate erau bune ca însuși creatorulu; mai multe se lepadara înse de dumnediu și astu-feliu devenira rele. Numai după aceste creă Brahma lumea cu trupurile terestre, cu scopu ca intr'ensă se se purifice spiritele cele rele. În fia care trupu terestru închise cătu unu demonu de acest'a ca planta, animalu seu omu, și prin acest'a se nascuă ființele vietuitorie din lume. Brahma creă pre omeni; din capulu seu se nascu cast'a primă, adică Brahmanii, din ameri luptătorii, din cōste lucrătorii (Vaisja) ér din petiōre servitorii (Sudra)“. Toate aceste sunt imitațiuni fidele ale relegiunei egiptene, cu acelu adausu, că aici s'a introdusu ca mediocitoriu dumnedieulu celu viu, ceea ce s'a intemplantu prin Vishnu, carele lucrăza contra timpului nimicitoriu și carele apare ca intrupatu în lume, pentru ca se restituēscă ordinea ori candu va fi de lipsă. Corpurile terestre suntu peatōse, viēti'a lor însemnăza timpu de penitență. Spiritulu peregrinēza dintr'unu corp intr'altulu până candu în fine, purificanduse deplinu, se re'ntōrce la dumnediu. Amestecarea ambelor relegiuni e evidentă, dar amendoue și-au pierdutu însemnatatea primitivă, prin urmare contrastele nu s'au potutu delatură. Nu se unesc înse nici de cătu unu conceptulu înteligenței supreme a lumii, ca acest'a se aiba lipsă de sucursu continuu; asemenea nici crearea spiritelor, cari suntu bune dar și rele cu toate că se deriva din dumnediu. La Egipteni a însemnatu reulu decadinti'a lumii, adică nimicirea, precum și totu ce a conturbatu ordinea sustatorii ori a împiedecatu progressulu. La Persi înse lumea cea rea se esplică din natur'a sa dublă, adică spirituală și materială, intru cătu materi'a împiedeca spiritulu; dar chiaru intru acest'a i-a constat destinatiunea, se combata și se învinga materi'a și astu-feliu se dee lumii altă direcțiune. La Indiani lumea eră numai rea, și fia care stadiu însemnă pedēpsă pentru peccatele creațiunei primitive. Egiptenii aveau de motto susținerea, Persiani luptă și victori'a, ér Indianii necadiurile și suferințele.

Conformu pareriloru si de aici apoi institutiuniloru de statu, in Indi'a nu a existatu ver o hierarchia bine organizata, ci cast'a Brachminiloru, care si-avea in fia care statu pusestiune santita prin religiune, regii li-er-au numai scutu, pamentulu erá proprietatea loru, si numai grati'a loru putea se face si pre altii posessori. Totu ce erá in Egiptu naturalu si simplu si stá in óre care legatura interna, aici aparea de nenaturalu complicatu si contradictoriu. Lumea precumu si viéti'a terestra, asemenea ori ce afacere de pre pamentu insemná numai ocupatiune cu pe-catulu; numai acel'a facea merite, care traia retrasu si care suportá necadiuri voluntarie si penitentie. Daca ar fi strabatutu parerea acést'a prin intréga Indi'a, atunci tiér'a s'ar fi selbatacitu cu totulu, locuitorii nu ar fi ajunsu la nici o cultura; pre ici si cole inse totu s'au mai aflu si de aceia cari au pusu ceva pondu pre lume si au fostu destulu de tari pentru ca se sustiena cultur'a. Directiunea acést'a se aventá intr'atáta, in cátu tóte de pre pamentu, lumea intréga fú Brahma, adeca buna, si astu-feliu se nascu unu feliu de panteismu. Pre base obscure se desvoltara asiá dara dóue directiuni esterne, si nu avemu de cátu se regretamu, cá istori'a acestoru miscamente spiritali prea interesante ni va remané pentru totu de-un'a ascunsa, de óra-ce Indianii nu aflara lucru demnu a-o insemná, pentru-cá ei despretiui-au totu ce erá lumescu. Miscamentulu acest'a trebui se promoveze desvoltarea spiritala, de óra-ce pre candu una directiune tientiá spre stagnare, pre atunci acést'a dá ansa la cugetare si provocá alte directiuni contrarie. Dar acést'a se estindea numai la cast'a, care avea dela domnedieu privilegiu se cugete. Miscamentulu acel'a a probatu odata se franga si se estinda marginile aceste, si póte cá atunci a fostu si mai vivace in tóta Indi'a. Panteismulu indianu in legatura cu contrastulu ce existá in doctrin'a, care crutiá fiintiele vietuitorie, ér pre una parte mare a poporatiunei o tractá fora mila, produse desbinari mari in tóte afacerile religióse si sociali. In veaculu alu sieselea a. Ch. adeca pre timpulu lui Zoroaster si Indi'a fi capace de reforme. Buddhistii cercara contra panteistiloru se unifice pre dumnedieu, dar' in modulu acest'a ajunsera in celu alaltu estremu, cá ei denegara dumnedieului loru tóte insusirile. Dupa densii fienti'a suprema are doue stadie, unulu perfectu, adeca repausulu si altulu neperfectu, adeca activitatea, si intr'acést'a se manifestéza ca lume visibila. Dumnedieu nu a ajunsu de sinesi in stadiulu acest'a neperfectu, ci printr'o intemplantare nefericita, carea provocá se se nasca intr'ensulu activitatea si de aici apoi s'a inceputu creatiunea. Mai antáiu se nascu spiritulu, apoi materi'a si in fine dintr'amendoue lumea. La parerea acést'a ajunsera ómenii astu-feliu:

Vediendu dumnedieu starea deplorabila a fiintieloru de pre pamentu, lu-cuprinse mila de ómeni si astu-feliu li dede religiunea, care se baséza pre abnegare, amore si compatimire. In urm'a acestei pareri lumea se rentórcé pre incetulu in repausu, dar corpurile trecu prin multe stadie, mai inainte de a ajunge intr'ensulu (metempsicos'a). Omulu si-póte prescurtá rentórcerea acést'a, nisuinduse se se perfectiuneze aici pre pamentu, abdicandu de tóte simtiementele iritamentele si patimele lumesci; succediendu-i ast'a, ajunge la dumnedieu, la Buddha pre calea cea mai scurta; spre acést'a se recere ca omulu se-si mesure totu pasiulu si se judece ori ce intreprindere, ceea ce se póte numai prin desvoltarea spiritului, prin castigarea de cunoscintie si prin ocupatiuni sciintifice. Aceste sunt datorintiele toturoru ómeniloru, deci cu totii trebue se se ajute imprumutatu, asiá dara nu incape nici impartirea ómeniloru in diferite caste. Din aceste se vede cu cáta istetime si-sciura incongiurá Buddhistii par-tea ceea obscura a credentiei si cumu deveni aparatórea sciintieloru: doctrin'a loru, care cuprindea in esentia principiulu de a nimici intréga cultur'a. Pote cá intre multe altele s'ar fi desvoltatu in pace si directiunea ast'a a cugetatoriloru indiani, daca nu ar fi cuprinsu in sine institu-

tiunea de caste; acést'a produse resistentia si lupta, care a decursu mai multe veacuri si in fine alungá Buddhismulu de pre pamentulu indianu. Aici se curmá si firulu de viétiá alu desvoltárei spiritali din Indi'a. Liniscea, ce urmá dupa aceste lupte, mai dede ansa la nisce rezultate splendide, in fine inse decadiura tóte, pana si cele mai necesarie. Buddhistii se estinsera spre nordu si spre ostu, si in scurtu timpu numerara milione de credentiosi spre salutea genului umanu. In unele privintie consuna fórté Buddhismulu cu Crestinismulu, ceea ce o pote observá totinsulu. Sinonimitatea intre Indi'a si Egiptu inca amu vediutu-o, asemenea abaterile. Indiapii nu cunoscu misterie; asemenea nici datin'a de a sustiené pre morti, prin urmare nici mormentele cele colossali nu le au. Metempsicos'a inse o aflamu de amendoue partile, de si in unele privintie deosebita; asemenea impartirea in caste, precumu si templele cele colossali. Precandu Egiptenii puneau mare pondu pre forma, pre atunci la Indiani acést'a nu are nici o insemnatate; numai volumulu si substanti'a ca ceva netrecatorie, aceste li formau alf'a si omeg'a. —

Conferinti'a pretiloru si invetiatoriloru

din cerculu inspectorulu alu Agrisului, din dieces'a Aradului, intrunita la 22 Sept. a. c. in comuna Seleusiu, sub presidiulu dlui inspectoru de scóle, Demetriu Popa, a luat in desbatere urmatórele obiecte:

- I. Edificarea scóleloru si aventualminte straformarea loru dupa cumu poffesce legea de ínstructiune publica.
- II. Medalitatea d'a infintiá fundu scolaru in tóta comun'a din inspectoratu.
- III. Modalitatea de a se naintá diliginti'a invetiatoriloru in interesulu invetiamentulu confesionalu.
- IV. Cum si prin ce s'aru poté induplicá pruncii a cercetá scól'a de tóte dilele si cea repetitionala, si progresá intru invetiatur'a ce li se propune.
- V. Cum s'aru poté infintiá si pastrá scól'a de pomi in tóta comun'a, si in fine.
- VI. Cumu s'aru poté indemná poporulu la retienerea dela beuturile spirituóse, si cumu s'aru poté indemná la lucru.

Cu privire la resolvirea acestoru punctu conferinti'a a opinatu:

ad. I. a) Candu comun'a aru zidi scóla noua, preotii si invetiatorii se suatuésca a nu se spesá sume de bani enorme, ci zidirea se se face simpla, din materialu sanatosu, si corespondietoria legii de instructiune, éra remanenti'a de bani se se puna in fondulu scolaru.

b) In acele comune unde edificiuulu scolaru nu corespunde legii de instructiune publica, preotulu si invetiatorulu ca cei mai interesanti membri ai comisiunei scolare se nesuiésca la comun'a politica, ori la parochie a se modifíca acelu edificiu, dupa cumu pretinde legea de instructiune, éra daca aici va aflá resiscintia — se face colecte prin comuna pe la cei mai avuti ómeni, cu a caroru contribuire se implinésc defectele, ce-ar pretinde legea dela organele confesionale fatia de scóla.

ad. II. a) Se se induplicate comunele a escinde câte una bucata de pamentu din pasculu ori din padurea comuna, éra membrii privati ai comunei se se indemne si induplicate a doná si a testá câte ceva in folosulu acelu fonduri avendu preotulu si invetiatorulu a premerge cu esemplu bunu.

b) Unde nu s'aru poté induplicá comunile a escinde ceva din pasculu ori padurea comuna, acolo se se céra harem locurile cele parasite, si netrebutiúse comunei, buna óra cele de alungulu drumulu, cele dela marginea sateloru

Societatea academica romana.

Sedint'a din 22 Augustu 1877.

Membrii prezenti: *I. Ghica, N. Cretulescu, G. Sion, A. Treb. Laurian, A. Roman, D. Sturza, G. Baritiu, N. Ionescu, A. Odobescu, V. A. Urechia, V. Maniu, I. Caragiani.*

Presedinte: *I. Ghica.*

Se comunica:

1. Adres'a d-lui *V. A. Urechia* prin care donézá societátii:

a) Anuarulu institutului *Urechia*, pe anulu 1876—77.
b) O copie de pe inscriptiunea bisericeii catedrale din *Chilia*.

c) *Charta Istriei*.

d) *Charia Umgebungen von Dignano und Pola*.

e) *Voelker und Sprachen Karte von Oesterreich*, de *H. Kiepert 1867*.

f) O carta de inscriere a societátii la lucrarile congresului americanistilor din 1877. (*Luxemburg*).

Se primesce cu multumire.

2. O adresa din partea d-lui *Odobescu* in urmatórea cuprindere:

„Sunt acum 16 ani (1861), candu nemoritorulu nostru poetu *Iancu Vacarescu*, de a carui binevoitóre simpatie me bucuram inca din copilarie, chemandu-me acasa la sine, mi-a incredintiatu, spre a le pastrá si a me folosi de ele, diferite manuscripte literare ale familiei sale, sub cuventulu fórté magulitoriu pentru mine, cá este siguru cumcá acestea, in manele mele, vor fi utilizate intru etern'a pastrare a memoriei acelei ilustre pleiade de parinti ai literaturii romane, cari resarindu cu banulu *Ienachitia Vacarescu*, s'a complinitu prin doi fi ai sei, clucerulu *Alecu* si vorniculu *Nicolae*, si n'a apusu de cátu dupa ce si-a atinsu culmea ei de lumina in persón'a veneratului logofetu *Iancu Vacarescu*, fiu alu clucerului *Alecu*“.

„Astadi candu *Romania* posedea unu institutu literaru bine intemeiatu, eu credu cá tesaure ca cele ce mi s'au datu, nu potu avea o mai buna si mai sigura pastrare, de cátu in senulu societátii academice romane.

„De aceea, cu o cuviósa multumire, vinu a depune aci tóte aceste manuscripte dupa list'a de mai josu (1) si suntu incredintiatu cá, urmandu intr'asia felu, indeplinescu in modulu celu mai potrivit dorint'a reposatului ilustru poetu, de a pune acele pretióse remasitie ale incepandei nóstre literaturi, la adapostu de risipa si in cea mai buna positiune, spre a fi utilizate in viitoru.

Negresitu cá actualii urmasi ai numelui marelui poetu vor vedea cu o deosebita multumire intrata si pastrata pentru tot d'auna aci, in sinulu acestei societati, altariu alu limbii romane, hereditatea literara a aceluia care a lasatu dreptu mostenire urmasiloru sei:

„*Crescerea limbii romanesci si a patriei iubire.*“

„Cu aceeași ocaziune, vinu a mai depune si alte câteva obiecte de interesu istoricu ce posedu, si anume:

„a) O tabla de lemn, fosta scortia a unei carti bisericesci slavóne din bibliotec'a *mr. Bistritia*, din jud. *Valcea* dupa care logofatulu *Udriscea Nasturelu* din *Ferasci* a tradusu la 1630 pravil'a bisericesca cea mica, tiparita pentru prim'a ora romanesc la *Govora*, sub *Matei Voda Besarab* 2).
„b) Testamentulu manuscrisu din 1765 alu banului *C. Nasturelu Fierescu*, bunulu fericitului nostru donatoru, generalu *Herescu* care ensusi mi l'a daruitu inainte de mórtea sa.

„c) Doue iluminatiuni séu scene evangelice colorate si poleite, lucrate in tíera la noi in alu *XVI. secolu*, re-

si altele. In acele se se plante pomi roditori in folosulu fondului scolariu.

c) Se nisuéscá preotii si invetiatorii a introduce in comuna obiceiulu ca fiesce care locuitoriu se sadéscá pomi in mormintii comunei si anume la famili'a sa, unde e ingropata, acaroru rodu cu timpulu se vina in fondulu scolariu.

d) Cu tasulu alu *IV. care* se va portá in biserica la serbatorile insemnate se se adune oferte dela credintiosii comunei.

e) Glóbele ce aru incurge la comunile politice pentru delicté, preotii si invetiatorii se se siléscá barem pe jumetate se se platéscá in fondulu scolariu.

f) Candu se presinta cause contraverse intre barbatu si muiere la oficiulu parochialu, atunci preotulu dupa impregiurari se pedepséscá pe partea vinovata cu celu putienu 50 cr. séu dupa impregiurari si mai multu, pe partea fondului scolariu.

g) Candu o statiune invetiatoréscá devine vacanta prin alegerea invetiatorului in alta comuna, de órece provisiunea invetiamentului in sensulu „*Normeloru*“ sustatatóre §. 59. e concediuta preotului pana la intarirea alesului — din salariulu ce aru competá interimalului séu substituitului — jumutate se se desemnedie pentru fondulu scolariu, éra cealalta jumutate, se cada in folosint'a substituitului invetiatoriu.

h) Comisiunea scolara se faca colecte pe timpulu secerisului séu culesului viiloru pe la credinciosii — pe sém'a fondului scolaru aducandu oferte naturale.

i) Preotulu se nisuéscá a suatú pre credintiosi, ca cu ocaziunea facerei testamenteloru, se doneze ceva pe seam'a fondului.

ad. III. a) Se se nisuíscá, ca invetiatoriuulu se i se imbunatátiescá salariulu si acel'a se se incasedie regulatu.

b) Comisiunea scolara se supravigheze asupra nisuintiei invetiatoriuulu intru propunerea invetiamentului, — asemenea si inspectorulu se cerceteze dupa putintia mai demulte ori scóla in decursulu anului, si in tóta lun'a, séu baremu la trei luni se se tíena unu esamenu, — éra visitatiunea inspectorulu se fie pe ne asteptate.

ad. IV. a) Se se recomande invetiatoriloru a pasí blandu cu copii si a-i indulcí prin suaturi bune, laudandule folosulu invetiaturii si incátu este cu putintia se-i si premieze din infintiendulu fondu scolaru. Éra partea buna a unoru copii se se faca cunoscuta naintea preotulu care are se cerceteze mai adese ori scóla.

b) Inspectorulu se recerce pretur'a cercuala, ca acést'a se indatoreddie pe antisti'a comunala a dá socota comisiunei scolare despre numerulu celoru pedepsiti pentru negligerea scólei cu finea fie carei luni, — éra comisiunea scolara se reportedie despre acést'a socóta inspectorulu, de órece acésta procedere aru fi unu mijlocu care aru silí pre parinti a-si dá pruncii la scóla.

c) Éra cu privire la frecuentarea celoru dela scóla repetitionala se se aplice legea cu tóta rigórea.

ad. V. Fiesce care comisiune scolara se insarcina ca gradin'a de pomi se-o provéda cu cele necesarie atátu la lucrare cátu si la procurarea sementieloru, éra inspectorulu candu va cercetá cutare scóla se caute in adinsu despre starea scólei de pomi.

Acolo unde gradin'a de pomi nu esista, éra dela comuna nu se póte esoperá, pentru propunerea economiei, invetiatoriuulu se se foloséscá de gradin'a sa.

ad. VI. Preotulu si invetiatoriuulu la ocaziuni bine venite, se suatúiescá poporulu a parasí beutur'a spirituósa, motivandu daunele ce acést'a casiuna atátu familiiloru cátu si ómeniloru singurateci.

Conterinti'a recérca pre *Ven. Consistoriu* ca pe viitorime prin organele redactiunei dela „*Biserica si scóla*“ se publice astu feliu de articli, cari se combata folosirea beuturii spirituose, de órece acést'a este organu oficiosu pentru intréga diecesa, si care nici dela o biserica parochiala nu lipsece, pana candu preotiloru le este cu neputintia pe spelele loru a-si cascigá carti de predici etc. care li-aru fi intru ajutoriu pentru combaterea beuturii spirituóse.

1) Vedi anexa ce vine imediatu dupa acestu procesu verbalu.

2) Acésta indicatiune e scrisa slavonesce de ensa-si man'a lui *Udriscea*.

mase dintr'o carte bisericească slavona, distrusa prin ume-
diéla (1). Chiar si ele sunt in stare fragmentara⁴.

Dupa lectur'a listei manuscriptelor Vacaresciloru, societatea exprima multumirile sale cele mai vii d-lui Odobescu pentru acésta donatiune, cum si pentru sentimentele sale de veneratiune cu cari a pastratu asia pretioase odóre; ordona transcrierea lor in registre si publicarea in extenso, atâtu a adresei câtu si a listei anexate.

• Dupa acést'a, membrii se impartu in comisiuni spre a-si urmá lucrările cu cari sunt insarcinati. Catra finele siedintiei, d. A. Roman este alesu a purtá sarcin'a de secretaru ad-hoc pentru sesiunea anului curentu purtata provisoru de secretarul generalu.

Presedinte, *I. Ghica.*

Secretariu ad-hoc, *G. Sion.*

Anexa

List'a manuscriptelor Vacaresciloru.

1. O cartiulie de 81 foi (nu tóte scrise) formatu in 4 oblungu, legata cu carton, cuprindiendu:

Manuscriptu originalu si autografu alu gramaticii romanesci de banulu Ienachitia Vacarescu.

2. O cartiulie mica, legata cu piele rosie, in tocu de carton, de 120 foi (nu tóte scrise) formatu in 16 oblungu, contienendu:

Poesii din ale lui Alecu Vacarescu, atâtu in limb'a romana câtu si in cea gréca moderna, transcrise de diferite condeie si insocite cu precuventari de Nicolae Vacarescu.

NB. Acolo se afla pe o cóla deosebita, o importanta scrisóre originala a lui Nicolae Vacarescu catre nepotulu seu Iancu Vacarescu.

3. O carticica legata cu panza rosie, formatu in 4 de 94 foi, contienendu copia dupa tragedi'a lui Racine *Britannicus* tradusa in versuri romanesci de Nicolae Vacarescu; exemplaru revizuitu de censura si care a servitu pentru editarea tiparita la 1860.

4. Opt-spre-diece caiete de hartie formatu in 4, cusute dar nelegate, contienendu tóte copiile dupa poeziile tutuloru poetilor Vacaresci, si anume:

1. O mica adunare de câte s'au pututu gasi din poeziile banului Ianache alu 2-lea Vacarescu—pag. 38, Nr. 1.

2. O mica adunare, idem, poeziile Clucerului Alecu Vacarescu.—P.g. 58 sub Nr. 2.

3. O mica adunare, idem, poeziile Vornicului Nicolae Vacarescu, pag. 15 sub Nr. 3.

4. Poesii ale marelui logofatu Iancu Vacarescu Nr. 1 pag. 1—6.

5. Idem Nr. 2, pag. 65—150.

6. Idem Nr. 3, pag. 151—242.

7. Idem Nr. 4, pag. 243—316.

8. Idem Nr. 5, pag. 317—380.

9. Idem Nr. 6, pag. 381—460.

NB. Aceste manuscrise (de la 4—9),¹ au servitu pentru tiparirea editiunei poeziilor lui Iancu Vacarescu. Tóte, precum si cele sub 1—3, sunt transcrise de man'a lui Stefanu Neagoe, ca si manuscrisulu din Britanicu.

10—18. Alte 9 caete cuprindiendu o copie mai veche a poeziilor lui Iancu Vacarescu cu corecturi numeróse de propri'a sa mana si paginate d'a rendulu, la Nr. 1 pana la Nr. 359.

1) Una represinta „Pescuirea lui Petru si Andreiu“, ér alta Intrarea Mantuitorului in Templu.

NB. Multe din poeziile aci coprinse sunt nedite. — Este adusa si o tabla de materie a poeziilor scrise de mana pe 15 foi.

5. Unu pachetu cu 17 bucati, in câte una séu mai multe foi, manuscripte si copie de pe diverse poezii, romanesci, grecesci si chiar una turéasca, ale Vacaresciloru si ale altor'a, precum si diferite note vechi.

Totu acolo se afla si o parte, rupta (de la pag. 13 pana la pag. 72), dintr'o carte vechea de cantece romanesci tiparita, in care se coprinde si dintr'ale lui Alecu Vacarescu. — Apoi câteva esemplare tiparite dintr'o elegia, „Elegia“ de Iancu Vacarescu. — In fine, reproducerea sigiliului familiei Vacaresci pe ceara rosie.

D i v e r s e.

„*„* Preasanti'a Sa parintele Episcopu Ioanu Metianu, a plecatu eri cu trenulu dela 4 óre dupa médiadi la Sibiiu, si de acolo va merge la Zernesci.

„*“* **Fapte bune si marinimóse** demne de imitatu, implinite in lun'a Septembrie a. c. de romanii nostri plugari, si crestini evlaviosi, din Pecica romana, pentru s. biserica, si anume: 1. Alessa Igrisanu jude comunalu si Efremu Igrisanu frati, Stefanu Igrisanu senioru, Aless'a Igrisanu senioru, si Stefanu Igrisanu junioru, adeca „*Famili'a Igrisaniloru*“ — a donatu s. bisericei o Evangelia mare, elegantu legata cu argintu si visonu rosiiu in valóre de 120 fl. v. a. 2. Ioanu Loncieriu tutoru orfanalu a donatu la biserica unu litieriu frumosu argintu de china, in valóre de 50 fl. v. a. 3. Constantinu Curea economu a donatu pentru biserica unu polileu (lusteru) argintu de chin'a fórtu frumosu in valóre de 160 fl. v. a. Pentru cari donuri frumoase si pretioase, placute lui Domnedieu si omeniloru, si cari servescu spre marirea lui Dumnedieu, si decórea bisericei nóstre, li se aduce buniloru nostrii donatori, si crestini iubitori de biserica, cea mai cordiala multiemita publica, dorindu-le dela bunulu Domnedieu binecuvéntare intru tóte ale sale, pace si sanatate la multi fericiti ani! In numele comitetului si epitropiei bisericesci: Ioanu Ardeleanu, invetiatoriu.

( ) **Resbelulu, santu si stégulu verde la Masulmani.**

Cumca Turcii sunt incapabili de civilisatiune, de ideile si principiile umanitare, se vede si din prescriptiunile „*Coranului*“ (scriptur'a turcesca) privitóre la resbelulu santu si stégulu verde, pe care le stragemu din „*Bis. ort. rom.*“: Turcia dupre scriile venite din Constantinopolu, a proclamatu „*resbelulu santu*“ contra crestiniloru; si elu in limb'a mahomedana insemnéza lupt'a de esterminare si de nemicire a crestiniloru. Dupre prescriptiunile Coranului „*resbelulu santu*“ in genere se proclama de Seichulu-Islamu, si elu póte avea locu si chiar, candu credintiosii lui Mahomedu intimpina obstacole in implinirea cultului lor religiosu. Nu numai Seichulu-Islamu póte se invite pe Mahomedani la resbelulu de esterminare, dar chiar si fia-care Mula, si in casuri estreme si fia-care turcu. Obligatiunile puse asupra Mahomedaniloru in timpul resbelului sunt urmatórele: 1) In resbelulu cu inimicii din afóra imperatorulu este datoriu se ié parte cu person'a sa la resbelu. 2) Toti credintiosii de secsu barbatescu si dela etatea de 13 ani in susu sunt datori se mérga in „*resbelulu santu.*“ 3) Credintiosii ce nu potu luá parte la resbelu, — betranii, femeile, bolnavii, sunt datori se lucreze pentru lucratori si se se ingrigéasca de multiamirea lor. 4) Pentru chieltuéile „*resbelului santu*“ credintiosii sunt datori se dea tóta averea lor si chiar se intrebuinteaza si averea gémiiloru. 5) In timpul resbelului santu tóte gémiile sunt inchise. — In tiér'a inimica „*resbelulu santu*“ autoriséza pre mahomedani se prade totulu si chiar

femeile. Cei ce cadu in timpul acestui resbelu mergu de-a dreptulu in raiu, unde ii astépta tóte fericirile posibile si chiar daca pe lume ar fi fostu omenii cei mai pecatosi. Resbelulu santu trebue se inceteze numai atunci, candu inamiculu este cu deseversire nimicitu, séu se invoiesce se primésca islamismulu. Pana candu inamiculu arata celu mai micu semnu de resistintia, nu numai nu este permísu a se incheiá pacea, dar nu-i se póte acordá nici armistitiu. In genere folósole practice pentru mahomedani din resbelulu santu suntu espuse in paragrafulu alu patrulea alu Coranului, unde li-se deschidu tóte sursele de inavutire. — Stégulu verde, pe care musulmanii lu-scotu in timpul resbelului santu, este o bucata de panza de unu verde inchisu, lunga de doi metri si lata de unu metru si ceva. Elu odata serviá, ca perdea, la etaculu multu iubitei femei a Profetului, numita Iisi, si in care etacu Mahomedu a si muritu. Candu Mahomedu se aflá pe patulu de mórtu au venitu la densulu mai multi siefi, spre a cere binecuvéntarea profetului asupra resbelului, ce voiau a intreprinde contra unoru selbateci din Arabia, si murindu le-a datu perdeoa dela etaculu seu, in semnu de aducere aminte si candu se voru luptá trebue ei se scie, cá se lupta pentru Ddieu si profetulu. Si de atunci acestu stégu, care se numesce Sandjac-Serif a fostu totdeuna desfasiuratu de catra Turci in resbelele lor. Dupa aceea acestu stégu se scotea numai in timpul „resbelelor sante“ si natur'a resbelului aterna in totulu dela Calif. Asia la 1683. acestu stégu s'a desfasiuratu sub zidurile Vienei, si bataia dela Zenta, de si in amendóue aceste casuri, nu erá nici vorba despre islamismu. Puterea acestui stégu, dupre credinti'a Mahomedanilor, stá in aceea, cá cei ce cadu in timpul desfasiurarii lui suntu martiri si mergu dreptu in Raiu. In resbelulu actualu acestu stégu s'a desfasiuratu cu o solemnitate destinsa. Sultanulu Abdul-Hamid a desfasiuratu cu man'a sa stégulu, pre care l'a datu lui Seichu-Islamu. Acest'a siedindu pre unu calu impodobitu cu firu, si tienendu stégulu in susu a plecatu pre ulitiele Constantinopolei. Alaturu cu Seichulu-Islam pre unu altu calu mergea Sultanulu, tienendu sabi'a gola in mana si invertindu-o. In urm'a acestora mergu ulemii (preotii) spunendu mahomedaniloru, cá resbelulu santu s'a inceputu. Se dice cá din Constantinopolu stégulu va fi adusu la Dunare, unde Seichulu-Islam, póte insocitu de Sultanulu, va purtá acestu stégu in bataie.

— **Secte religioase in Siria si rescólele lor.** In Siria ordinea si siguranti'a este departe de a fi pe unu picioru bunu. Tiér'a acést'a inca are resvratitorii sei cari, este adeveratu, nu tientescula scopuri politice, dar cari amenintia pacea in elementele sale cele mai esentiale. Resvratitorii acestia facu parte din semintiile Mutualiloru si Ausariiloru. Cei d'antai sunt mahomedani eretici si forméza sectele eretice ale Siitiloru. Ei suntu uriti intr'un gradu fórte mare de catra musulmanii Suniti (Turci si Arabi), cari au pentru acestia o egala ura. Mutualii locuescu in localitatile din imprejurimile oraseloru Saida (Sidon), Sur (Tyr) si Accia (St.-Ión de-Acra), la pólele Libanului in siesulu Baaka. Ausarii forméza o semintie dedata la cultulu idoliloru. Cuventulu de Ausarie deriva probabilu de la cuvintul Nasrie (Nazareén), vechi'a numire a uceniciloru lui Christosu. Ausarii n'au nici-o invetiatura religiósá si n'au nici Scripturi. Cultulu lor consista intr'unu amestec de practice imprumutate din crestinismu si islamismu. Intrunirile loru religiósé au locu sér'a in pesteri. Barbatii si femeile se intelnescu la unu locu in aceste pesteri, unde serbatorescu unu felu de jertfa in semnu de multiumire, care insa n'are nici-o asemanare cu curatienia jertfeloru aduse de crestinii Bisericei primitive. Acéstá curiósá semintie ocupa pólele muntiloru Tripoli si Homs si se intindepana in siesu pe tiermurile Orontelui. Ea póte numerá de la 130,000 pana la 150,000 de suflete. Mutualiij din vreme in vreme se imprastie in tóte partile siesului pana la Baska, in bande de 200 pana la 300 de ómeni si indeplinescu totu felu de crime.

Prada, omóra pe caletori si jafuescu orasiel. La inceputulu lunei trecute au asasinatu pe mai multi locuitori din satulu Becherre, au suprinసు cetatiu'a Hermel, de pe Liban, unde au desarmatu strajile de soldati si-au eliberatu pe unulu dintre capitaniu loru numitu Cassem-Bey, precum si pe mai multi criminali acusat de omoru si de furtu. Comandandulu militarulu alu Damascului s'au intieles cu guvernulu Licanelui pentru urmarirea acestoru talhari. Resvratirea Ausariiloru are unu caracteru mai seriosu, fiindu cá acestia au luat armele spre a scapá de plat'a dariloru. Au trebuitu se se incépa o exreditie regulata in contra lor. Generalulu comandantu alu Beyruthului, Akif-Pasa a avutu multe intelniri cu resculatii si au arsu trei sate de ale lor, Rebech, Mezraa si Zamma. Dupa o slaba impotrivire, resculatii au luat fug'a scapandu la munti. Vitele lor, prinse de ostiile turcesci, au fostu vendute in folosulu fiscalulu in orasiel Latakie si Tripoli.

— **Resbelulu.** Scirile sosite de pe campulu de resboiu din Asia se referescu totu la lupt'a din 15 Octobre, contienendu detaiuri despre nimicirea trupeloru lui Muctar Pasia. In Europa, la Plevna, resboiulu a trecut intr'unu stadiu nou semnalatu prin ataculu datu de trupele romane dela Grivitia asupra redutei Bucova. Ataculu s'a inceputu in 7/19 Octobre pe la 12 óre. Siantiurile au fostu luate la primul asaltu, si sér'a s'a datu asaltu, chiar la reduta. Primulu rendu de parapetu alu redutei a caditu asemenea in manile Romaniloru; ei insa au datu peste alu doilea rendu de parapete, de care nu aveau cunoscentia. Aci impotrivirea a fostu mare, si trupele romane au primitu ordinu a se retrage. Retragerea s'a indeplinitu in cea mai buna ordine. — Firulu telegraficu ni aduse scirea mai prospeta, cá Osman pasia e incunjuratu in Plevna de tóte partile. Generalulu Gurco i-a taiatu cu deseversire lini'a de comunicatiune cu Sofia, facandu prinsoneri la 3000 de turci, luandu si 4 tunuri.

Responsu.

Dlui I. C. Noi nu am provocatu polemiele, prin urmare n'avemu nici obligamentu pentru cei atinsi. Dta marturesci, cá responsulu ce-am publicatu l'ai cetitu si in „Telegrafulu rom.“ si dela aparitiunea lui in „Telegr. rom.“ pana la publicatiunea facuta de noi, nu ai simtitu ofensa?

I. J. DOGÉ

este dejà de totu mutatu si arangiatu in nou'a sa bolta

 Aradu, piati'a capitala, la Nr. 32 in cas'a contelui Nádasdy,

si, ca firma romana, si-permite a recomandá in binevoitóri'a atentiune a on. publicu romanu a sortimentulu seu bogatu si provediutu cu cele mai próspete si tocmai acum sositele marfuri in pandieturi, lingherie, albituri, panure, postavuri, si in totu felulu de articuli de mode pentru dame intocmai ca si pentru barbati; totu-de-odata mai recomenda si masinele de cosutu din cele mai bune si mai renumite in intrég'a lume, ce se afla in magazia sa.

C o n c u r s e .

1—3.

Nr. 2181.

610. scol.

Pentru catedr'a de caligrafia si desemnu la institutul pedagogicu-teologicu, prin acést'a se deschide concursu pana la 30. novembre st. vechiu an. cur., pana candu recurintii, recursele loru instruate cu documintele necesarie se le astérna la subscrisulu Consistoriu. Acést'a catedra are dotatiune anuala de 300 fl. v. a., ce se solvesce in rate lunare.

Aradu, din siedinti'a senatului de scóle, dela ¹⁰/₂₂ octobree. 1877.

Ioanu Metianu,
Episcopulu Aradului.

1—3.

Concursu pentru statiunea invetiatorésca confesion. gr. orient. rom. din comuna *Valea-mare Poganicu*, cottulu Carasiului, protopresb. Jebelului, cu terminu pana la *ultima Novembre 1877*.

Emolumintele sunt: in bani gata 260 fl. 1 jugere de livada, 8 orgii de lemne din care are a se incaldí si scol'a, catra acést'a se mai adaoga la salariulu invetiatorescu unu beneficiu de 40 fl. din partea Ilustritatiei Sale D. proprietariu mare de Duleu si Valea-mare Georgiu Ioanovicu, si cortelu liberu cu gradina de legumi.

Cei ce dorescu a ocupá acestu postu invetiatorescu si voru tramite recursele instruate in intielesulu stat. org. si adresate comitetului par. Rever. D. protopresb. *Alesandru Ioanovicu* in Jebelu pana la ultima Novembre 1877.

Valea-mare Poganicu in 12 Octobree 1877.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu Dlu protopr. tractualu.

2—3.

Se escrie concursu pentru postulu de invetiatoriu la scól'a a III-a confessionalu gr. or. rom. diu *Socodoru*, cottulu Aradului, inspectoratulu Simandului, protopresbiteratulu Chisineului — cu terminu de alegere pe *30 Octobree st. v. a. c.*

Emolumintele sunt: 300 fl. v. a. 10 fl. familie si 10 orgi de lemne din cari se va incaldí si scól'a; cuartiru liberu si gradina de legumi.

Doritorii de a ocupá acestu postu sunt avisati a produce estrasu de botezu, testimoniu despre absolvirea cursulu pedagogicu, testimoniu de calificatiune, si atestatu de moralitate, — se fia bine versati intru vorbirea limbei magiare, si cunoscerea limbei germane.

Recurentii au a-si suscerne recursele titulate comitetului parochialu — d'a dreptulu Dlui insp. cere. de scóle *Moise Bocsianu* in Curticiu. Innainte de alegere au a-se presentá in vreo Dumiaeca ori serbatóre in sant'a biserica pentru a-si aratá cunoscinti'a in cantari si tipicu. *Socodoru* la 8 Septemvre 1878.

Comitetulu parochialu.

Contielesu cu: *Moise Bocsianu*, inspectoru scolariu.

3—3.

In umarea sententiei Ven. Consistoriu eparchialu din 25 Augustu a. c. Nr. ¹⁹²²/₅₁₄ scol. postulu invetiatorescu dela scola I. din *Siclau* (in protopresbiteratulu Chisineului) devenindu vacantu pentru deplinirea aceluia cu acést'a se publica concursu cu terminu de alegere pe Duminec'a din *16 Octomvre st. v. a. c.*

Emolumintele sunt: bani gata 200 fl. v. a. 10 cubule grâu — 5 cubule de cucurudiu, 10 centenarie de fenu — 7 orgii de lemne din care se va incaldí si scól'a, si cortelu liberu cu gradina de legumi.

Doritorii de a dobandí acésta statiune suntu pofiti recursele sale proviedute cu documintele prescise in statutu organicu pana in 14 Octomvrie a. c. a le subscerne la subscrisulu inspectore scolariu in *Kétegyháza*.

Dela recurenti se astépta ca pana la di'a alegerei in cutare Dumineca séu serbatóre se se presenteze la biserica din *Siclau* pentru de a si aratá desteritatea in cantare si tipicu.

Datu in *Siclau* in 25 Septembre 1877.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine, *Petru Chirilescu*, protopresviteru si inspectoru scolariu.

1—3.

Concursu nou se escrie pentru deplinirea statiunei invetiatoresci vacante din comuna *Tauti*, inspectoratulu Agri-siului, cott. Aradului, cu terminu de alegere pana la *6 Novem. a. c.* candu va fi si alegerea.

Emolumintele sunt: in numerariu 220 fl. v. a. dela tóta inmormentarea 50 cr. 12 stangeni de lemne din care se incaldiesce si scól'a, si cuartiru liberu cu gradina de legumi.

Doritorii de a ocupá acestu postu suntu pofiti se dovedésca cá a) au absolvatu preparandi'a si au depusu examenulu de calificatiune b) sunt de religionea gr. or. rom. c) se produca atestatu despre servitiulu invetiatorescu de pana acuma, si in fine se se presinte la s. biserica pentru recomandare in cele rituale; recursulu cu documintele adresatu catra comitetulu parochialu se se trimita concernintelu inspectore de scóle in *Szöllös* per *Pankota*.

Tauti 10 Oct. st. v. 1877.

Comitetulu parochialu.

Cu consensulu meu, *Demetriu Pop'a*, inspect. de scóle.

3—3.

Pentru statiunea invetiatorésca din *Bârso* in protopresbiteratulu Buteniloru, carea prin mórtea invetiatoriu Iosifu Tiucra a devenitu vacanta, prin acést'a se escrie concursu cu terminu pana la *16 Octobree* a. c. st. v. pana candu doritorii de a concurge si voru trimitte recursele sale proviedute cu testimoniu de cualificatiune si cu alte atestate recerute pentru o statiune buna — presiedintelu comitetului parochiale Iosifu Stanescu p. u. Buteni (Butyin).

Emolumintele sunt: in bani 147 fl. rescumperarea naturaleloru 82 fl. 8 orgii de lemne, locuintia libera cu gradina si ¹/₂ sessiune pamentu estravilanu, cari in anulu d'antâiu suntu a se impartí cu veduv'a remasa de reposatulu invetiatoriu.

Bârso la 25 Oct. 1877. Comitetulu parochialu.

In contielegere cu *Constantinu Gurbanu*, protopresbiteru.

3—3.

Pentru deplinirea definitiva a statiunei invetiatoresci, din comuna *Tornea*, cottulu Cenadului, protopopiatulu Aradului se publica concursu pana in ²⁶/₇ Oct. in carea di se va tiené alegerea.

Emolumintele sunt: in bani gata 80 fl. 6 fl. pentru scripturistica, 11 ¹/₂ jugere pamentu estravilanu; pentru 2 orgii de lemne 20 fl. dela inmormentari mari 60 cr. mici 30 cr. si cuartiru liberu.

Dela recurenti se recere testimoniu de preparandia si cualificatiune, pe langa limb'a romana, se recere si cunoscerea limbei magiare perfeptu, atestatu despre purtarea morala, éra pana la di'a alegerei a se presentá in vre-o dumineca ori serbatóre in s. biserica pentru de a-si aretá cunoscinti'a in celea rituali; recursurile suntu a se trimitte subscrisului inspectoriu cercualu in *Sieitinu*. — Recursurile intrate in di'a alegerei nu se vor primí.

Tornea 25 Septem. st. v. 1877.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu *Teodoru Popovicu*, inspectoru scolariu.

Redactoriu respundietoriu: *Vinceniu Mangra*.